

Bilden av Serena Williams

- en studie av medias porträttering av världens bästa tennisspelare.

av Fanny Lundgren. EDMK01, Centrum för genusvetenskap på Lunds universitet.

Handledare: Marta Kolankiewicz

Abstract:

In this thesis it is discussed how the representation of Serena Williams in media can be understood through the lens of black feminist thought. Furthermore it is argued how the same image can be understood as empowering and oppressive. Through a combination of discourse analysis and document analysis the author examines the representation of Williams in several photographs and articles as our perception of her body and accomplishments is controlled by the discourse created in media. The thesis is therefore focused on the image of Williams body which is represented as mannish and muscular, hyper feminine and powerful, and last but not least as a body study which reveals a fascination of her body.

Keywords

blackness, body, femininity, masculinity, Serena Williams.

svarthet, kropp, femininitet, maskulinitet, Serena Williams.

Innehållsförteckning

SERENA WILLIAMS.....	3
SYFTE OCH FORSKNINGSPRÅGOR	4
DISPOSITION	4
TENNIS SOM KONTEXT	4
FORSKNINGSFÄLT	7
FEMININ OCH MUSKULÖS	7
MASKULINITET OCH LESBISKHET.....	8
KLASS OCH RASISM	8
SEXUELLA STEREOTYPER AV AFROAMERIKANSKA IDROTTSKVINNOR I MEDIA	8
METOD OCH TEORI.....	9
KULTURTEORI OCH REPRESENTATION	10
BEGREPP OCH DEFINITIONER	11
KONTROLLERANDE BILDER OCH STEREOTYPER	12
DOKUMENTANALYS	13
URVAL OCH AVGRÄNSNING	14
KODNING OCH TOLKNING	16
MAKTFÖRDELNING OCH FORSKNINGSETIK	16
ANALYS.....	18
INGEN ÄR SOM SERENA	18
ÅRETS IDROTTARE	22
EN EXKLUSIV VISNING	28
HÅR	32
SLUTSATSER	32
REFERENSLISTA.....	35
EMPIRI	37
BILDER	40

Serena Williams

Med sina totalt 755 vunna matcher, 70 WTA-titlar, varav 22 Grand Slam-titlar, är Serena Williams överlägset världens bästa kvinnliga tennisspelare. Hon har varit professionell spelare sedan hon fyllde fjorton år i september 1995 (WTA 2016b). Ingen tennisspelare, varken man eller kvinna, har tidigare haft en så lång karriär med sjutton år mellan första och senaste Grand Slam-titel (Fordyce 2015, 11 juli). Trots detta är det inte Williams prestationer som får huvudfokus när media rapporterar om henne. Tidigare forskning har kartlagt en rasistisk diskurs i medierapportering av Serena och hennes syster Venus (Rodger & Rodger 2006, Johnson & McKay 2008). I början älskade media att exotifiera och stereotypisera Williams uppväxt genom att berätta framgångshistorien om de två svarta flickorna från det farliga och fattiga området Compton, som tränades av sin pappa på de offentliga tennisbanorna omgivna av kriminella gäng och pistolskott (Rodger & Rodger 2006). Senare debatterades Serena Williams påstådda dåliga attityd, arrogans, aggressivitet och brist på respekt för sporten genom både problematisering av hennes övriga intressen (mode, musik och skådespeleri) samt bilder föreställande henne slå sönder racket och argumentera mot domare (Johnson & McKay 2008, s.496-497). Nu förefaller mediakanalernas huvudfokus ligga på Williams ålder (och att hon påstås att ”äntligen ha mognat”), med hennes 34 år är hon tio år äldre än hennes konkurrenter och den med flest vunna titlar efter fyllda 30 år (Fordyce 2015, 11 juli). Något som dock ständigt har varit i fokus, och som är högst relaterade till medias tidigare intressen, är Williams kropp. Som svart kvinna i en sport där majoriteten av proffsutövarna är vita sticker Williams kropp ut. Hon bryter mot normen genom att bara existera, vare sig hon vill eller inte. I en text om Williams citerar poeten och författaren Claudia Rankine författaren och antropologen Zora Neale Hurston ”Jag känner mig mest färgad när jag ställs mot en kritvit bakgrund¹” (Rankine 2015, s.25). Williams porträtteras ofta mot en vit bakgrund. Konsekvensen av denna porträttering, oavsett om det är bokstavligt framför en vit bakgrund i ett fotografi eller en metafor för tennis som kontext, blir den samma. Bakgrunden framhäver hennes svarthet.

---

¹ min översättning av ”I feel the most colored when I am thrown against a sharp white background”

Syfte och forskningsfrågor

I och med medias stora makt att påverka diskursen och hur vi uppfattar världen vill jag undersöka hur porträtteringen av Serena Williams i amerikansk media kan förstås utifrån svart feministisk teori. Vidare vill jag undersöka framställningen av hennes kropp i relation till vithetsnorm, femininitet, maskulinitet, svarthet och idrott. Jag vill även undersöka tvetydigheten i att samma bild kan ses som både stärkande och förtryckande.

Mina frågeställningar är således:

Hur kan porträtteringen av Serena Williams kropp i amerikansk media förstås genom svart feministisk teori?

Hur kan samma bild förstås som förtryckande, stärkande eller befriande?

Min förhoppning är att min text bidrar till en breddad förståelse för att porträttering av personer i media inte sker på samma villkor samt hur det kan ta sig uttryck i idrottsvärlden med fokus på tennis och Serena Williams. Vidare vill jag visa att analys av bilder kan ske på olika sätt och samma bild kan förmedla flera olika budskap.

Disposition

Jag inleder min uppsats med en kort beskrivning av sexism och rasism i tennisens historia samt förklaring av ett par tennistermer som jag använder mig av i min text. Sedan följer en genomgång av tidigare forskning som har gjorts gällande rasism och sexism i sport i allmänhet men även specifikt gällande Williams. Avsnittet ger en bild av forskning jag har haft användning för i mitt arbete men även vad som saknas i tidigare forskning som jag hoppas kunna bidra med. Avsnittet om metod och teori beskriver diskursanalys, teorier och begrepp jag använder genom den samt stödjande teori som är mer direkt relaterad till mitt fält, samt en mer specifik metodbeskrivning, urval och redovisning för etikfrågor. Där efter presenteras min analys av tre olika bilder och texter, och slutligen slutsatser.

Tennis som kontext

Wimbledon är det äldsta tennismästerskapet som fortfarande spelas och som dessutom räknas till Grand Slam. Mästerskapet grundades i England år 1877 för män och sju år

senare startades Wimbledon för kvinnor (Wimbledon 2014). Först 1951, dryga sjuttio år senare, fick den första svarta personen delta. Samma kvinna, Althea Gibson, blev 1957 den första svarta att vinna en Grand Slam-titel i just Wimbledon (Festle 2007 s.29). Innan dess hade Gibson mellan 1944 och 1956 vunnit tolv av tretton separatistiska turneringar för afroamerikaner arrangerade av American Tennis Association (ATA) men hade trots hennes framgång inte tillåtits spela med de vita spelarna (Hughson 2009, s.95). Williams blev år 1999 den första svarta kvinnan att vinna en Grand Slam-titel efter Althea Gibson, drygt 40 år senare (Cepeda 2007, s.186).

Tennis har genom historien ansetts vara en ”fin” och respektabel sport och fram till 1950-talet i USA utövades den framförallt av den övre medelklassen på privata klubbar med strikta regler för vilka som fick delta, hur spelarna skulle bete sig samt hur de skulle klä sig (Festle 2007, s.25). Gibson anklagades precis som Williams för att bete sig manligt och arrogant och därigenom inte uppföra sig enligt sportens normer (Festle 2007, s.27). Fram till 1968 var tennis främst en amatörsport och det var enbart amatörer som fick delta i de stora mästerskapen, vilket innebar att ingen tjänade pengar på att vinna matcher och mästerskap (Ware 2011, s.2). Detta medförde att tennis kunde bibehålla sin status som exklusiv för överklassen eftersom andra inte hade råd att spela på samma nivå utan ekonomisk ersättning (Festle 2007, s.25). Amatörtraditionen medförde att många svarta personer uteslöts, både på grund av strukturell rasism eftersom få svarta tillhörde den amerikanska överklassen och genom direkt rasistiska regler (Festle 2007, s.25). Tennis var således länge en öppet segregerad och rasistisk sport där många ville att den skulle förbli exklusiv. Vidare finns det fortsatt en stark diskurs inom tennis att det är viktigt att respektera sporten som fin eller elegant (det vill säga inte en sport där deltagare inte bör slå sönder racket eller skrika mot domaren, vilket kan vara mer accepterat inom andra idrotter).

När det blev tillåtet att spela som professionell i de stora mästerskapen tjänade kvinnorna betydligt mycket mindre än männen. Tennisspelaren Billie Jean King startade därför så småningom Women Tennis Association (WTA) 1973 genom att kalla sextio kvinnliga spelare till ett möte (Ware 2011, s.2, WTA 2016a). King hade länge kämpat mot sexism

inom sporten och startade delvis WTA för att samla alla kvinnliga tennisproffs till samma turnering, men framförallt för skapa en bättre framtid för damtennis genom att uppmärksamma kvinnor i sporten och möjliggöra deras deltagande genom att ställa krav på högre prissummor (Ware 2011, s.3). Redan samma år som WTA startades erbjöd US Open för första gången lika stor prissumma till de kvinnliga och manliga spelarna (WTA 2016a). Detta skapade stor debatt eftersom damtennis fortfarande hade låg status och ansågs sakna legitimitet. Bobby Riggs, en av de bästa manliga tennisspelarna i USA på 1930-talet, utmanade King i en match för att bevisa kvinnors underlägsenhet. King accepterade till slut utmaningen och besegrade Riggs. Matchen, som fick enormt mycket uppmärksamhet, kallas idag "Battle of the sexes". Den var minst sagt politisk och fick stor betydelse för kvinnor i allmänhet och damtennisen synnerhet (Ware 2011, s.4-7).

Tennis anses trots detta vara en könsneutral sport i bemärkelsen att den varken är feminint eller maskulint kodad i sitt utförande (Koivula 1999, s.25). Tennis verkar dock i en patriarkal värld vilket gör att många aspekter inom sporten är långt ifrån jämställda. Detta exemplifieras fortfarande, bland annat genom sexistiska uttalanden som det av VD:n för mästerskapet Indian Wells, Raymond Moore, där han uttryckte att kvinnor ska vara tacksamma för att få spela (The Guardian 2016, 20 mars). Kvinnor spelar även i mer åtsittande och sexualiserande kläder än männen och representeras annorlunda i media (Johnson & McKay 2008, s.495). Novak Djokovic som leder herrarnas motsvarighet till WTA, uttalade sig nyligen om att han tycker det är orättvist att män och kvinnor får lika mycket i prispengar (The Guardian 2016, 21 mars). Detta tyder på att den sexistiska diskursen under Kings tid lever kvar än idag.

Historien av rasism och sexism inom tennis är relevant för att förstå kontexten som Williams verkar i. Både Serena Williams och hennes äldre syster Venus har genom sina karriärer utsatts för otaliga rasistiska kommentarer och agerande av journalister, publik, konkurrenter och högt uppsatta personer inom tennisvärlden (Johnson & McKay 2008). De har beskrivits att ha "amazonfysik med pirayamentalitet" och har kallats allt från "Williams bröderna" till "djur" som skulle passa bättre fotograferade nakna i tidningen National Geographic än i Playboy (Johnson & McKay 2008, s.492, 497). Kommentarer

likt dessa är i dialog med porträtteringen av Williams i media fortfarande och går inte att särskilja från varandra.

I uppsatsen återkommer uttrycket Grand Slam. Grand Slam kan innebära fler saker, här följer ett förtydligande: Mästerskap som ingår i Grand Slam är Australiska öppna, Franska Öppna, Wimbledon och US Open. Att vinna ett kalenderårs Grand Slam innebär att vinna alla dessa fyra mästerskap under samma år, vilket ofta anses vara det största och bästa en kan vinna. Det finns något som kallas ”Serena Slam” som innebär att en har vunnit dessa fyra i följd men inte under samma kalenderår, detta har Serena Williams gjort två gånger. En vinst i ett av dessa mästerskap ger en Grand Slam-titel. Williams har 22 sådana titlar (WTA 2016b).

Forskningsfält

För att ge en inblick i forskningsområdet och skapa förståelse för uppsatsens avgränsningar presenteras här den tidigare forskning som jag utgått från.

Feminin och muskulös

”Living the paradox: Female Athletes Negotiate Femininity and Muscularity” är en forskningsrapport gjord av Vikki Krane, Y.L. Choi, Shannon M. Braid, Christine M. Aimar och Kerrie J. Kauer på ett flertal kvinnor som utövar idrott på universitetsnivå. Forskningen handlar om hur dessa kvinnor måste förhålla sig till de olika idealen avseende hur de ska se ut och bete sig i sin idrott och i det övriga samhället (Krane et al. 2007). Artikeln tar upp ett intressant problem som är relevant för min uppsats då Williams kropp ofta kommenteras som manlig. Det är dock bara vita kvinnor som medverkat i undersökningen, något som förklaras med att författarna har utgått från den hegemoniska feminiteten som är vit, heterosexuell och klassbaserad. Det idealet påverkar i allra största grad även icke-vita kvinnor vilket gör att undersökningen går miste om viktiga poänger och perspektiv.

Maskulinitet och lesbiskhet

”From the muscle moll to the butch ball player” av Susan K. Cahn kartlägger hur bilden av idrottskvinnor ändrats under 1900-talet med fokus på lesbiskhet. Williams kopplas sällan ihop med lesbiskhet vilket även förklaras i texten med att den stereotypa bilden av svarta kvinnor är att de är naturligt manliga men samtidigt översexuella (Cahn 1993, s.352). Trots att artikelns huvudtema är lesbiskhet ger Cahn’s beskrivning av historien många intressanta fenomen som kan hänföras till hur Williams porträtteras idag.

Klass och rasism

Kapitlet ”Ghetto Cinderellas: Venus and Serena Williams and the Discourse of Racism” i boken *Out of the Shadows: A Biographical History of African American Athletes* behandlar just Serena Williams. I texten gör författarna Pierre Rodgers och Drogin Rodgers en retorisk analys av hur framförallt sportkommentatorer och andra tennisspelare pratar om systrarna Williams (Rodger & Rodger 2006, s.356). De menar att det sportkommentatorerna kommunicerar uppmuntrar publiken att se systrarna som objekt med specifika mätbara värden (ibid.). Författarna drar slutsatsen att det existerar en rasistisk diskurs i media gällande Venus och Serena men att det är viktigt att komma under ytan och fråga sig varför systrarna betar sig aggressivt och respektlöst som många påstår att de gör. Författarna presenterar ingen förklaring men menar att de bidrar till ett första steg i den forskningen (Rodger & Rodger 2006, s.370). Denna forskning fokuserar således på hur Venus och Serena utsätts för direkt rasism och påbörjar en undersökning av rasismens koppling till systrarnas påstådda aggressiva beteende. I min text strävar jag efter att undersöka den underliggande betydelsen i porträtteringen av Serena Williams och hur den rasistiska diskursen tar sig uttryck genom bilder och artiklar.

Sexuella stereotyper av afroamerikanska idrottskvinnor i media

I artikeln *Pornographic eroticism and sexual grotesquerie in representations of African American sportswomen* vill författarna Helen Johnsson och James McKay uppmuntra vita personer att dekonstruera sin privilegierade blick varigenom de konstruerar och porträtterar svarta personer. Detta genom en analys av hur Serena och Venus Williams

porträtteras i media som hot mot sportens rasistiska och sexistiska regim (Johnson & McKay 2008, s.491). Johnson och McKay tar upp en mängd exempel på när journalister och andra har uttalat sig rasistiskt och sexistiskt om Williams. Jag kommer att använda mig av detta för att bilderna ska förstås i relation till tidigare händelser.

Det finns mängder av forskning om genus och rasism i sportkontext. En del undersöker specifikt Serena Williams och hennes syster Venus men fokuserar då främst på den direkta rasismen som riktas mot dem i form av kommentarer under och efter tennismatcher. Min uppfattning är att det först och främst saknas en analys av tvetydigheten i tolkning av bilder och dess mening men även hur förtryck samverkar och hur det tar sig uttryck i bilder.

Metod och teori

I min uppsats har jag använt diskursanalys som en övergripande metod eftersom dess förhållningssätt till kunskapsproduktion, makt och forskning styr mitt val av teori och annan metod för hur jag ska angripa empirin. På så vis fungerar diskursanalys som ett komplett paket som inte bara ger en analysmetod utan även teoretiska modeller, metodologiska riktlinjer och analystekniker (Jørgensen & Philips 2002, s.4). Diskursanalys är ett av många socialkonstruktionistiska angreppssätt som innefattar teorier om kulturer och samhället (Jørgensen & Phillips 2002, s.4). I diskursanalys är det inte möjligt att skilja teori och metod åt eftersom metoden bygger på teorier om ett par grundläggande premisser i bland annat gällande hur språket konstruerar världen (Jørgensen & Phillips 2002, s.4). Mer specifikt finns det fyra gemensamma premisser för alla socialkonstruktionistiska angreppssätt. Dessa är 1) ett kritiskt förhållningssätt till kunskap som tas för givet; hur vi representerar världen och vad vi definierar som "sant" anses inte enbart vara en reflektion av verkligheten utan snarare en produkt av diskursen, 2) relevansen av historia och kultur; sättet vi uppfattar och representerar världen är historiskt och kulturellt betingat, 3) sambandet mellan kunskap och social process; hur vi förstår världen skapas och upprätthålls genom sociala processer (Jørgensen & Phillips 2002, s.5), 4) samband mellan kunskap och social handling; socialt konstruerad kunskap

och sanningar får konkreta konsekvenser eftersom en del handlingar anses naturliga och andra inte inom en viss världsbild (Jørgensen & Phillips 2002, s.6).

Med en kritisk diskursanalys kan makt definieras utifrån kontroll, närmare bestämt möjligheten att påverka och kontrollera människors kunskap och åsikter och därigenom deras handlingar (van Dijk 2001, s.354-355). Utifrån den här definitionen besitter media en enorm makt då de bestämmer vilka ämnen som rapporteras men också på vilket sätt. Vidare bestämmer de vilka som representeras och genom vilka bilder. Media är således en relevant aktör att analysera i min uppsats (van Dijk 2001, s.359).

Trots att diskursanalys är ett komplett paket går det med fördel att kombinera med andra analytiska perspektiv. Det viktigaste är att delarna i ens analytiska paket är integrerade med varandra (Jørgensen & Phillips 2002, s.4). I min uppsats har jag därför gjort en kvalitativ dokumentanalys där jag genom teorier av bland andra Patricia Hill Collins, bell hooks och Stuart Hall har analyserat bilder av, samt artiklar och reportage om, Williams. Dessa teoretiker verkar inte inom diskursanalys men är som kritiska kulturteoretiker och framstående inom svart feministisk teori högst relevanta för mitt ämne. Vidare är mycket i socialkonstruktionismen inspirerat av poststrukturalistiska teoretiker (Jørgensen & Phillips 2002, s.7) - dit hör bland andra Michel Foucault, Roland Barthes och Ferdinand de Saussure vars teorier jag inspirerats av i min uppsats, framförallt genom Stuart Halls tolkningar.

Kulturteori och representation

I min uppsats har jag använt mig av Stuart Hall, en kulturteoretiker som har skrivit om semiotik kopplat till representation. Hall ger en uppdaterad tolkning av Saussure och Barthes teorier om semiotik och mytologi. Han beskriver hur tecken och symboler används i språk för att representera koncept, idéer och känslor. Genom Saussure förklarar Hall att kläder i en bild fungerar som *betecknande*, de är tecknets utseende. Kläderna bär en mening och för den vidare men har ingen mening i sig själva. Hur vi tolkar symbolen, vårt mentala koncept eller föreställning är det *betecknade*, innehållet (Hall 2013a, s.

xxvii, Hall 2013c, s.20). I det här första steget kan vi enbart bestämma simpla saker som huruvida klädesplagget är ett par byxor eller en jacka. Detta steg kallar Barthes för *denotation*. För att få bredare förståelse för klädernas betydelse behövs en mer komplex tolkning av koder som tätt sammanlänkas till kultur, kunskap, historia. Det här steget kallas *konnotation* och visar hur det betecknade inte har någon djupare självständig betydelse men får det genom den kulturella kontexten (Hall 2013c, s.23-24). Hall använder dessa teorier för att beskriva hur vi representerar personer som är olika oss, med fokus på hur svarta representeras av vita och kopplar detta till begreppen *andrafiering*, olikheter och stereotypisering. Vidare menar Hall att trots att varje bild har en specifik betydelse får bilder sin betydelse när de tolkas i sin kontext, när de ställs mot varandra eller kopplas ihop. Betydelsen framkommer när vi kan se ett återkommande mönster av hur andrafiering representeras i en specifik kultur vid ett specifikt tillfälle. En bild kan tolkas på ett visst sätt när den tolkas fristående men innebörden kan ändras tvärt om den ställs tillsammans med ett uttalande eller en annan bild, detta kallas *intertextualitet* (Hall 2013b, s.222).

Begrepp och definitioner

Representation sammankopplar mening och språk till kultur. Representation kan förstås genom olika teorier – reflekterande, intention och konstruerande. I grunden betyder dock representation att beskriva, porträttera eller föreställa sig något – en bild kan representera något. Men representation kan också vara att symbolisera. En symbol eller ett tecken kan representera en specifik mening (Hall 2013c, s.1-2), som att en vit duva är en symbol som i många kulturer representerar fred. Som tidigare nämnts är kunskap och representation av världen en produkt av diskursen och därmed kulturellt och historiskt betingat, snarare än en ”sann” bild av verkligheten (Jørgensen & Phillips 2002, s.5). I den här uppsatsen kan representation förstås genom vad tecken i en bild symboliserar men också hur representationen av svarta kvinnor i media påverkar porträtteringen av Williams, vilket beskrivs närmre i avsnittet nedan om kontrollerande bilder.

stereotypisera eller att använda sig av stereotyper är att reducera människor till ett par få, enkla, grundläggande karaktärsdrag vilka framställs som naturliga och därmed oföränderliga. Människors egenskaper förenklas och överdrivs. Det används som en strategi för uppdelning där det onormala ska skiljas från det normala, där det oacceptabla och avvikande ska utmärkas. Vid representation av människor som står utanför normen är stereotypisering en central metod för att framhäva vad som skiljer ”oss från dem”. Det är vanligt där stora maktskillnader förekommer, och användandet av stereotyper kan ses som en form av vålds- och maktutövning på personer med lägre status (Hall 2013b, s. 247-248). Precis som de kontrollerande bilderna av Collins (2009, s.79) som jag går igenom nedan, förändras stereotyper genom historien för att passa in i vår samtid.

Kontrollerande bilder och stereotyper

Förutom ovan nämnda teori om representation, mytbildning och diskurser behövs ett teoretiskt ramverk som är mer direkt kopplat till fältet jag ska undersöka, nämligen svart feministisk teori. I min analys använder jag mig därför av Patricia Hill Collins och bell hooks teorier. Hur svarta porträtteras går ofta att koppla till kolonialismen och är ett uttryck av maktutövning och kontroll och fungerar på samma sätt idag. Collins skriver i kapitlet ”Mammies, Matriarchs, and Other Controlling Images” i hennes bok *Black Feminist Thought* om hur svarta kvinnor i media nästan alltid porträtteras utifrån vissa specifika roller i film, tv och böcker. De kontrollerande bilderna som var mest förekommande när hon skrev texten år 1999 ser inte ut på samma sätt idag. Bilderna förändras med tiden och fungerar således som en utgångspunkt för hur kontroll kan ta sig nya uttryck med den dominanta gruppens mål att behålla svarta kvinnor i sin underordnade position (Collins 2009, s.79). De kontrollerande bilderna verkar som stereotyper av svarta kvinnor, de krymper svarta kvinnors handlingsutrymme och tar bort deras rätt att vara subjekt (ibid.). *Matriarken* är ett exempel på en sådan bild; hon anses vara misslyckad eftersom hon inte kan bete sig enligt könsrollerna, hon är för maskulin, aggressiv, för stark och hennes självsäkerhet anses vara ett problem (Collins 2000, s.82-85). Det är genom dessa stereotyper som svarta kvinnor representeras i media, vilket skapar en ”sanning” av vad svarta kvinnor är. Detta gör Collins teori om kontrollerande

bilder till en bra ram för min analys av bilden av Williams. Analys av kontrollerande bilder kan bidra ytterligare till förståelse av förtryck baserat på kön, etnicitet, sexualitet och klass ur ett intersektionellt perspektiv vilket är en viktig aspekt i min undersökning (Collins 2000, s.79). En central och återkommande poäng Collins gör är att grunden i förtrycket mot svarta kvinnor är kontrollen av deras sexualitet vilket även hooks skriver om i kapitlet "Selling hot pussy" i boken *Black Looks*. hooks tar avstamp i kolonialismen och beskriver hur kvinnor som Saartjie "Sarah" Bartmann även kallad the Hottentot Venus har utsatts för vitas fascination för svarta kroppar (hooks 1992, s.62). hooks skriver bland annat om hur Tina Turner och Diana Ross har porträtterats stereotypiskt men även om hur svarta fick tillträde till modetidningar för att framställa tidningarna som inkluderande av "etnisk mångfald". De svarta kvinnliga modellerna var dessutom ofta porträtterade i ställningar som gjorde att de framstod som groteska (hooks 1992, s.71). hooks teorier används i min analys för att undersöka likheter mellan hur Williams porträtteras och sättet hooks beskriver representationen av svarta kvinnor i media.

Dokumentanalys

När dokument ska analyseras är det viktigt att inte bara analysera innehåll utan även ta i beaktande att dokumentet har skapats under socialt organiserade omständigheter och kommer konsumeras i en viss kontext. Detta gäller även intervjuer reportage och bilder (Prior 2003, s.3-4). Det innebär att ett dokument kan ses som en produkt som har blivit producerad; ofta med sin konsument i åtanke. Konsumenterna, det vill säga läsarna, är därför redan med och påverkar i tillverkningsprocessen (Prior 2003, s.31). Den typ av dokument jag har analyserat är skapta för konsumtion vilket bland annat kan utmärkas genom rubriker eller bilder som är utformade för att generera köp av en tidning eller klick på en artikel. Det är av relevans att skilja på sådana dokument och dokument skapta i andra syften, till exempel för privat bruk som semesterbilder och dagböcker eller andra dokument som inte ska säljas som exempelvis organisatoriska dokument, manualer och blanketter.

Dokument kan även skapa ett narrativ, de översätter händelser till något annat eller utvecklar till något mer (Prior 2003, s.93). En tennismatch kommer att spelas oavsett om någon skriver om den eller inte, men en dokumentation sorterar händelserna och reproducerar matchen. Dokumentationen bestämmer således ett narrativ av händelsen och vad konsumenterna ska veta om matchen (ibid.). Ett dokument innehåll är dock inte statistiskt eftersom innebörden kan ändras beroende på av vem och när innehållet konsumeras. En text får således sin mening delvis genom sin läsare eftersom språk och bilder kan tolkas på olika sätt utifrån dess referensram (Prior 2003, s.109). Jag har därför utgått från specifika teorier när jag gjort min analys. Dokumenten jag har analyserat hade kunnat tolkas och uppfattas annorlunda om jag använt ett annat teoretiskt ramverk. Mycket kan dock tolkas på liknande sätt av människor som delar kultur eller samtid, det vill säga samma diskurs.

Urval och avgränsning

Mitt val att studera Serena Williams grundar sig både i att hon just nu är världens bästa kvinnliga tennisspelare och för att hon som svart kvinna i en vit miljö ofta diskuteras i media. Det gör porträtteringen av henne till ett intressant fenomen att undersöka. Williams har spelat tennis i trettio år och varit professionell spelare i Women Tennis Association i tjuogoett år (WTA 2016b). Det skulle kräva ett enormt arbete att analysera alla artiklar och bilder som finns om Williams genom hela hennes karriär. I den här studien har jag valt att fokusera på artiklar och bilder publicerade i amerikansk media (det vill säga från USA) under 2015. Jag valde att fokusera på amerikansk media eftersom Williams själv är från USA och år 2015 då jag vill att min undersökning ska vara så aktuell som möjligt. Det finns dessutom forskning, med andra infallsvinklar från tidigare år i hennes karriär.

I och med att denna uppsats motsvarar tio veckors arbete blir även allt som publicerats om Williams i amerikansk media under ett år en för stor mängd material och således krävdes ytterligare avgränsning och urval. Trots att Prior förespråkar slumpmässigt urval, då det ger störst pålitlighet för forskningen, kommer jag att göra ett strategiskt urval

eftersom jag har valt att fokusera på porträtteringen av Williams kropp (Prior 2003, s.150). Det är av största vikt att noggrant motivera mina val och aktivt undvika att göra val grundat på att de kommer uppfylla mitt syfte (Prior 2003, s.150). För att få ett brett urval utgick jag från centrala händelser i Williams karriär under 2015. Först och främst har jag valt artiklar som har publicerats i samband med Williams medverkan i de fyra internationella tennismästerskapen som ingår i Grand Slam; Australiska öppna, Franska öppna, Wimbledon och US Open. Utöver detta har jag valt bilder från ett reportage om Williams i sporttidningen Sport Illustrated om utmärkelsen Årets idrottare 2015 som hon fick av samma tidning, en artikel i amerikanska Vogue som gästade fotograferingen av Pirellikalendern 2016 samt ytterligare artiklar och bilder. Utifrån denna avgränsning hade jag slutligen tjugosex dokument om Williams varav nio bilder, två twitterinlägg och femton artiklar och reportage (se lista på sida 40). I analysen kommer jag främst att utgå från en artikel, en bild samt en bild med tillhörande artikel utifrån teman som jag har hittat som jag anser är mest relevanta för att svara på min frågeställning. De teman jag har valt är relaterade till Williams kropp, nämligen femininitet, maskulinitet, svarthet och kroppsbyggnad. Artiklarna och bilderna är publicerade i olika slags tidningar - en nyhetstidning, en sporttidning och en modetidning - samt är skrivna eller fotograferade av både män och kvinnor vilket visar på en bredd.

Jag ämnar inte göra en jämförelsestudie men där det finns jämförbart material tillgängligt, exempelvis bilder på andra idrottare i samma kontext, kan jag komma att lyfta det för att tydliggöra min poäng. Bilder och texter är i ständig dialog med varandra och påverkar vår förståelse av dem (Hall 2013b, s.222). Vidare är detta en fallstudie med huvudfokus på Williams och hur media porträtterade henne under ett år genom en liten andel av alla artiklar och reportage som publicerades i amerikansk media. Detta gör att jag kommer kunna identifiera vissa diskurser medan andra kommer att bli förbisedda. Med det sagt är min förhoppning att kunna dra vissa generella slutsatser gällande diskursen som Williams verkar inom. Diskursen som skapas om Williams är större än bilderna jag analyserar eftersom de ingår i en bredare diskurs som visas i tidigare forskning och i min teori.

Kodning och tolkning

Genom analysen har jag sökt efter bakomliggande teman i dokumenten för att undersöka om det finns ett mönster i hur Williams porträtteras. Mitt syfte är således inte att undersöka verkligheten bortom diskursen eller vad som är en sann eller falsk porträttering av Williams (Jørgensen & Philips 2002, s.21). I artiklar och reportage har jag undersökt om det finns ämnen som återkommer i beskrivningen av Williams (exempelvis ålder, vikt, partner, kön, etnicitet, beteende, utseende etcetera), vilken information som framhävs och vilka epitet Williams ges. För analysen av fotografier har jag fokuserat på vilka vinklar Williams porträtteras ur, om hon är aktiv eller passiv i bilderna, var hennes blick är (jämfört med vår blick som betraktare). Jag har även studerat vilka typer av kläder, smink och accessoarer hon bär för att kunna applicera teorierna om betecknades mening och stereotypisering (Hall 2013c, s.23-24). Detta har jag gjort för att säkerställa att jag undersöker samma sak i alla dokument jag analyserat och för att underlätta för läsare att följa och förstå min tolkning av materialet. Det är även viktigt för att undvika att mitt arbete framstår som spekulation istället för en vetenskaplig analys (Prior 2003, s.157).

Maktfördelning och forskningsetik

I forskning finns alltid en hierarkisk relation mellan forskaren och den studerade. Etikfrågan i medieanalyser är lite annorlunda eftersom det kan vara svårt att fråga den studerade om samtycke, speciellt om det är en känd person. Därför har jag använt mig av dokument som publicerats i stora mediakanaler som anses relativt seriösa eller erkända, och därmed undvikit skvallertidningar, bloggar och annan typ av social media. Vidare har jag använt mig av bilder där Williams själv har varit delaktig i produktionen, det vill säga inte bilder tagna mot Williams vilja eller vetskap. En annan etikfråga jag har haft i åtanke är problematiken i att jag som vit kvinna har analyserat hur en svart kvinna porträtteras. Jag måste vara noggrann med hur jag gör detta och undvika att framställa henne som ett offer som behöver räddas. Därför undersöker jag hur framställningen av Williams kan tolkas på olika sätt men vill också belysa att Williams, precis som alla andra, är ett offer för strukturer som är svåra att röra sig utanför. Det är ett privilegium för mig att kunna

intressera mig av det här som ämne och skriva en akademisk text om det (Pease 2012, s.76). Samtidigt har jag ett ansvar som akademiker att belysa problem och min uppsats kan på så vis ses som en form av aktivism och politiskt aktion där målet är att engagera och motivera läsaren till att agera för förändring (Pease 2012, s.71).

Jag vill belysa mina privilegier som vit i den redan hierarkiska relationen mellan forskare och den studerade. Jag vill även belysa dessa privilegier och strukturer i en intersektionell analys av empirin. Det kan vara problematiskt att använda sina privilegier för att kritisera privilegier, det finns många exempel på när män som diskuterar feminism blir mer lyssnade till och respekterade än kvinnor som diskuterar feminism, det fungerar på liknande sätt gällande rasism (Pease 2012, s.79). För att undvika att jag bidrar till detta fenomen har jag varit noggrann med att se över mina referenser och vilka som har skrivit teorierna jag använder som ram för min analys. Det är en av anledningarna till varför jag använder svart feministisk teori som teoretiskt ramverk samt vill belysa den tvetydiga förståelsen av vad som uppfattas som förtryckande respektive stärkande. Utöver detta är det viktigt att poängtera att Williams är en framgångsrik idrottare som trots att hon tillhör kategorin "svart kvinna" på grund av hennes kändisskap och sin ekonomiska status besitter makt (van Dijk 2001, s.355). Det är en fråga om intersektionalitet där Williams i relation till vita tennisspelare i en vit kontext kan uppfattas ha mindre makt men i relation till den generella svarta kvinnan i USA eller världen har betydligt mycket mer makt. Som tidigare nämnts besitter medierna stor makt vilket gör det relevant och viktigt att analysera hur de påverkar och reproducerar diskursen genom hur de väljer att porträttera Williams (van Dijk 2001, s.359).

Analys

Jag kommer nedan att redovisa min analys av artikeln ”Tennisens ledande kvinnor balanserar kroppsuppfattning med ambition” i The New York Times 10 juli 2015, omslagsbilden till Sports Illustrated 14 december 2015, samt en bild tagen av Annie Leibovitz för Pirelli publicerad i Vogue 30 november 2015. Analysen utgår från dessa eftersom de visar på en bredd i hur Williams porträtteras i olika slags tidningar. Trots olika perspektiv och infallsvinklar står Williams kropp alltid i fokus.

Ingen är som Serena

Återkommande i ett flertal artiklar är fascinationen för Williams överlägsenhet, även när hon har influensa spelar hon bättre än hennes motståndare - ingen är som Serena Williams. En artikel verkar dock försöka driva tesen att ingen heller vill vara som Williams. Rubriken lyder ”Tennisens ledande kvinnor balanserar kroppsuppfattning med ambition²” och är publicerad i tidningen The New York Times den tionde juli, dagen innan Williams spelade final i Wimbledon (Rothenberg 2015, 10 juli). Skribenten Rothenberg skriver att Williams har ”stora biceps och normbrytande muskulös kropp” och hävdar att hennes konkurrenter skulle kunna försöka efterlikna hennes fysik men aktivt väljer att inte göra det. Sedan följer citat från aktiva och före detta kvinnliga tennisspelare inklusive Williams själv som behandlar ämnet kroppsuppfattning och prestation. Citaten kommer från olika sammanhang och trots att de handlar om spelarnas egna kroppar eller är kommentarer på helt andra händelser ställs de jämförande med Williams och kan tolkas som uppfattningar om hennes kropp. Det här är ett exempel på när dokument skapar ett narrativ där Rothenberg har sorterat ett antal händelser och genom dom försöker styra vad de som konsumerar texten ska veta om kvinnliga tennisspelares kroppsuppfattning eller framförallt vad de tycker om Williams kropp (Prior 2003, s.93).

---

² Min översättning av ”Tennis’s Top Women Balance Body Image With Ambition”.

Rothenberg och The New York Times vill vinkla citaten till att de ska handla om hur de andra spelarna inte anser att det är värt att se ut som Williams vilket blir extra tydligt genom tidningens twitterkonto. Tidningen publicerade nämligen ett inlägg på Twitter med texten ”Serena Williams har en muskulös kropp. Hennes rivaler väljer att inte efterlikna hennes fysik”, en länk till artikeln och en bild av ett citat som lyder ”Det är vårt beslut att hon ska fortsätta vara den minsta spelaren i topp tio. Först och främst för att hon är en kvinna, och för att hon vill vara en kvinna”. Nedan citatet står det i mindre text ”Tomasz Wiktorowskis – tränare för Agnieszka Radwanska som är 173 centimeter lång och väger 56 kilo” (Nytimes, 2015). Redan här ställs citaten i direkt relation till Williams kropp. Det kan förklaras med att de vill locka till sig läsare och gör det genom att provocera. Problemet är att artikeln driver en tes utan att gå in på djupet eller problematisera idealen som bidrar till uttalanden som Wiktorowskis. De befäster enbart en gammal stereotyp bild av Williams som manlig och (vita) kvinnor som utseendefixerade utan vidare diskussion om vad som kan vara problematiskt med dessa stereotyper.

Bild av NYtimes twitterinlägg 10 juli 2015.

Av de nio tennisspelarna vilkas citat lyfts fram i artikeln är det bara Radwanska och Maria Sharapova som uttrycker att de vill vara smala och se feminina ut. Andrea Petkovic och Madison Keys uttrycker kritik mot kroppshets och att de kallas maskulina. Här finns alltså utrymme att utveckla deras upplevelser av kroppsfixeringen istället för att reproducera den sexistiska diskursen genom att lämna det okommenterat. De resterande fem spelarnas kommentarer kan uppfattas som traditionellt manliga då de uttalar sig om att de uppskattar att se starka ut, att vara starka och framförallt att de gör vad som krävs för att bli bättre tennisspelare; om det innebär att styrketräna och bli muskulösare så gör de det (Koivula 1999, s.13-14).

Ämnet artikeln behandlar är relevant, kroppsideal ser olika ut i idrottskulturen och i det övriga samhället vilket ofta bidrar till en inre konflikt hos idrottande kvinnor (Krane et al 2007, s.82). Många tennisspelare uppfattar en motsättning mellan kvinnlighet och att ha muskler, att det är normbrytande att som kvinna att ha muskler. Det här är ingen ny uppfattning. Män uppfattar i större utsträckning än kvinnor sin kropp som ett verktyg som måste fungera för att utföra en uppgift, och kvinnor är mer benägna att anpassa kroppen till ett ideal (Koivula 1999, s.13-14). Samtidigt har sport länge varit en plattform för män att umgås tillsammans men också för att bekräfta sin manlighet (Cahn 1993, s.344). Att vara aggressiv, tävlingsinriktad, atletisk och fysiskt aktiv är attribut som länge krävts för att uppfattas som manlig (ibid.). Kvinnor som har samma egenskaper eller väljer att se sin kropp som ett verktyg anses då vara okvinnliga. Det grundar sig i en binär kategorisering av människor där epitet ses som varandras raka motsatser och får sin mening enbart i relation till sin motsats. Vad som är kvinnligt kan bara förstås i relation till vad som är manligt (Collins 2009, s.77). När en kvinna då har stora muskler uppstår en konflikt i kategoriseringen. Wiktorowskis citat om att hans spelare ska vara den minsta eftersom hon är en kvinna och vill vara en kvinna är ett tydligt exempel på den här strukturen av binär kategorisering och budskapet blir indirekt att stora eller muskulösa kvinnor inte är likvärdiga kvinnor. Det finns ett samband mellan kunskap och handling och inom en gemensam världsbild finns handlingar som anses vara naturliga och andra handlingar som anses onaturliga (Jørgensen & Phillips 2002, s.4). Att män ser sina kroppar som ett verktyg är naturligt men när kvinnor gör samma sak har det länge ansetts vara onaturligt.

I början av 1900-talet när kvinnor började idrotta anklagades många för att vara maskulina vilket senare utvecklades till att framförallt vita kvinnor anklagades för att vara lesbiska på grund av sitt intresse av idrott samt påstådda manlighet (Cahn 1993, s.348-349). Trots att uppfattningen av idrottande kvinnor är långt ifrån lika negativ idag lever spår av den diskursen kvar och påverkar idrottande kvinnor fortfarande. På grund av stereotypen av svarta som översexuella och ohämmade i sin heterosexuella passion utsattes dock inte svarta kvinnor för dessa antaganden av att vara lesbiska. Gamla rasistiska könsideologier kopplar samma attribut till svarta som till manlighet inom idrott, det vill säga passion, aggressivitet, grovhet och fysisk styrka (Cahn 1993, s.352). När en svart kvinna som Serena Williams har dessa attribut och är framgångsrik inom sport ses det som naturligt just på grund av hennes svarthet istället för något hon har åstadkommit på grund av hårt jobb (Cahn 1993, s.352).

Rothenberg försöker måla upp Williams kropp som något fult och oönskat, trots att det visas tydligt genom citaten att andra spelare ser upp till hennes självförtroende och stolthet samt själva anser att styrketräning är viktigt för spelet. Före detta tennisspelaren Pam Shriver citeras ”Jag tycker sättet Serena bär sin kroppstyp är perfekt. Jag tycker den är underbar, hennes stolthet”³ och Timea Bacsinszky nu rankad nia i WTA citeras ”Om jag blir större, då blir jag större. Jag vet att om det är för min sport, och för att förbättra min forehand, min backhand och min serve, då kommer jag göra det”⁴ (Rothenberg 2015, 10 juli). Att Williams motståndare aktivt väljer att inte försöka efterlikna hennes fysik är inte bara en överdrift utan även ett påstående som kan ha stora konsekvenser. Som tidigare nämnt har media en enorm makt att kontrollera människors åsikter och kunskap samtidigt som dokument skapar narrativ av vad läsaren ska veta om ett specifikt ämne. Vi skapar förståelse genom sociala processer och en sådan social process kan vara att läsa tidningen (Prior 2003, s.93, Jørgensen & Phillips 2002, s.4).

---

³ Min översättning av ”The way Serena wears her body type I think is perfect. I think it's wonderful, her pride”.

⁴ Min översättning av ”If I'm getting bigger, then I'm getting bigger. I know if it's for my sport, and the good of my forehand and my backhand and my serve, then I will do it”.

Så varför finns det ett intresse av att måla upp Williams kropp som icke åtråvärd och därmed befästa uråldriga rasistiska och sexistiska diskurser? En förklaring är att hon upplevs vara ett starkt hot. Bilden av Williams i media i allmänhet och i den här artikeln i synnerhet kan tolkas genom Collins teorier om kontrollerande bilder, mer specifikt den som kallas "black lady". Bilderna kan förstås som behållare av västkulturens rädslor som samhället inte kan eller vill konfrontera (Collins 2009, s.80). Precis som en "black lady" är Williams en kvinna som jobbar otroligt hårt men oavsett hur bra hon spelar blir hon alltid ifrågasatt. Hon är självsäker och bestämd (åtminstone på tennisplanen) och uppfattas därför som manlig (Collins 2009, s.89). "Black lady" är en klassspecifik matriark, hon tillhör överklassen och är ofta högutbildad (Collins 2009, s.88). Williams är inte högutbildad men hon tillhör definitivt en (ekonomisk) överklass och är extremt framgångsrik inom sin sport. Hennes självförtroende och muskulösa kropp anses vara hotfulla, och därför vill folk utmåla den som något dåligt. Vidare anses det som ett misslyckande när kvinnor inte kan uppträda enligt könsrollerna (Collins 2009, s.84-85).

Budskapet av att publicera den här artikeln dagen innan hennes Wimbledonfinal kan tolkas som "andra hade kunnat vara bättre om de också velat vara manliga". Vilket också är ett maktspel utövat av media, de kan kontrollera vilka ämnen som ska lyftas i tidningar och på så sätt vilken kunskap som ska spridas (van Dijk 2002, s.356). Med liknande innehåll men med en annan analys och språkbruk hade artikeln kunnat sprida en helt annan kunskap och representation av Williams, nämligen att de flesta kvinnliga tennisspelare gör allt de kan för att slå den obesegrade Williams som imorgon har chans att vinna sin tjugoförsta Grand Slam-titel.

Årets idrottare

Serena Williams blev utnämnd till Årets idrottare 2015 av tidningen Sports Illustrated, en amerikansk sporttidning som ges ut en gång i veckan i pappersformat och med kontinuerlig uppdatering på webben. Tidningen var år 2007 den tredje mest populära tidningen att prenumerera på i USA och majoriteten av läsarna är män (sjuttiosju

procent). Med sina tjugotre miljoner läsare i veckan innebär det att nästan en femtedel av USAs vuxna män läser tidningen varje vecka (Plunkett, 2008). Att majoriteten av Sports Illustrateds läsare är män är relevant eftersom det påverkar tidningens innehåll och format. Alla dokument skapas och konsumeras, detta gäller även artiklar och reportage i tidningar. Det är då viktigt att ha vetskap om kontexten ett dokument skapas i, av vem dokumentet skapats och vem som sedan konsumerar dokumentet (Prior 2003, s.4). Sports Illustrated har sedan 1954 utnämnt en årets idrottare varje år. Under dessa 61 år har totalt nio varit kvinnor, varav tre har fått utnämningen ensamma (det vill säga inte i egenskap av ett idrottslag eller delat priset med en man) (Sports Illustrated 2015). På så sätt kan det uppfattas som en tidning om män av män för män.

På omslaget av tidningen har Serena Williams på sig en svart spetsbody med lång ärm, hon har svarta blanka spetsiga stilettklackar, svart målade naglar på vardera hand en stor ring och runt halsen ett långt halsband med en berlock. Williams sitter i en stor guldfärgad stol med snirkliga mönster och figurer, sätet ser ut att vara i röd sammet. Stolen kan tolkas som en kungatron eftersom vi har en mental föreställning av hur en kungatron ser ut, det betecknande och det betecknade kan således aldrig kopplas isär. Hur vi uppfattar en kungatron bestäms däremot av den kulturella kontexten vi befinner oss i och det är där mytbildning och konnotation kommer in. Kungatronen ger en känsla av makt, av hierarki och av adlighet. På samma sätt innehåller de betecknade symbolerna svarta blanka spetsiga stilettklackar, svart nagellack, svart spets olika värderingar som skapats genom kultur, kunskap, historia och värderingar. Stilettklackar uppfattas som en sexualiserad maktsymbol, de inger en känsla av makt och sexualitet. Färgen svart är återkommande i nagellacket och spetsbodyn Williams bär, femininitet blandas med sexualitet och ondska.

Sports Illustrated omslag december 2015.

Sports Illustrated omslag december 2014.

Williams sitter lutad mot ena armstödet med benet böjt över det andra, hennes ena hand håller om benet och den andra lutar mot armstödet, handen hålls mot hennes kind och pekfingret vilar mot tinningen. Hon tittar rakt in i kameran med lätt öppen mun, läpparna är sminkade mörkröda. Hennes hår är rakt och blankt svart. Hennes ben är hårlösa och glansiga. Williams muskler definieras inte i bilden, hennes stora armar som annars brukar diskuteras skymtas knappt. Bakom stolen hänger ett grått tyg, golvet är av trä. Färgtonen i fotot är neddragen, det är en ganska mörk bild med hög kontrast. Till höger om Williams finns en text i vitt "Serena Williams av S.L. Price – fotografi av Yu Tsai"⁵. Hennes namn toppas av en illustrerad bild av en krona, vilket symboliserar samma sak som stolen. Williams porträtteras som en drottning, men inte en drottning som drottning Elisabeth av England; en söt liten dam i ljusrosa ton. Snarare en ondskefull nonchalant och sexuell drottning.

⁵ min översättning av "Serena Williams by S.L. Price – photograph by Yu Tsai"

Under 1970-talet skedde ett kulturskifte i amerikansk media och svarta kvinnor började synas som modeller i modetidningar. Anledningen var oftast för att framställa tidningen som mer inkluderande, inte för att skönhetsidealen hade ändrats (hooks 1992, s.71). Sports Illustrated är visserligen inte en modetidning men bilderna på Williams är mer modeorienterade än sportorienterade. Det genomfördes en omröstning på Sport Illustrateds hemsida inför utmärkelsen där Williams enbart fick en procent av rösterna vilket öppnade upp för ifrågasättande av motivet bakom beslutet. Det blev stor uppståndelse när Williams valdes och läsare var framförallt upprörda för att en galopphäst (the American Pharoah) inte fick utmärkelsen, många ansåg alltså att en häst var mer värd utmärkelsen årets idrottare än en svart kvinna (Schilken 2015, 14 december). Ännu en gång förminskas eller undandöms Williams prestation för att ge plats åt en diskussion som ifrågasätter hennes värde. Föreställningen om att tidningar porträtterar svarta kvinnor för att ge sken av att de är inkluderande och arbetar med mångfald hänger kvar sen 1970-talet. Samtidigt är utmärkelsen av Williams som årets idrottare historisk och kontroversiell, hon är den första svarta kvinnan och tredje kvinnan totalt att ensam få utmärkelsen. Att hon sitter där på framsidan av den här tidningen som når tjugotre miljoner läsare varje vecka och ser ut som att hon äger världen är klart provokativ men framförallt stärkande för alla som identifierar sig med henne eller ser upp till henne.

Sports Illustrated är en sporttidning och Williams pryder omslaget i egenskap av årets idrottare, ändå framställs Williams inte som en tennisspelare på bilden. Det är omöjligt att föreställa sig vilken sport Williams utövar, eller att hon ens är en idrottare, av att enbart se omslaget till tidningen. I artiklar från 1950-talet framhövdes ofta idrottskvinnors mer feminint kodade intressen utanför sporten för att motbevisa stereotypen av dem som maskulina (Cahn1993, s.343, 355). Den historiska diskursen av idrottskvinnor som manliga och lesbiska tvingar fortfarande idrottskvinnor att uttrycka sin femininitet såväl utanför som på idrottsarenan (Cahn1993, s.355). Förutom att det görs i omslagsbilden till Sports Illustrated görs detta i en rad andra bilder (se bild 1 & 3) och i reportage om Williams genom att beskriva hennes som blyg inför killar, framhäva hennes intresse för

mode och hennes nära relationer till hennes konkurrenter (främst Caroline Wozniacki och hennes syster Venus Williams) (Johnson 2015, 21 mars & Howley 2015, 9 augusti).

Förra årets vinnare av Sport Illustrateds utmärkelse årets idrottsperson, basebollspelaren Madison Bumgarner är fotograferad på ett fält, iklädd sitt matchställ – vit Giantströja, svart Giantskeps, håller bollen i ena handen och har basebollhandske på sig på andra (se bild ovan). Fotot är taget underifrån och Bumgarner blickar bortåt. Bumgarner porträtteras i en klassisk maktposition, vår blick som åskådare kommer underifrån och möts inte av honom. Det är av relevans att belysa att sättet Williams porträtteras är inte hur Sport Illustrated vanligtvis porträtterar idrottarna som har fått utmärkelsen, majoriteten är iklädda sina idrottskläder eller har åtminstone någon rekvisita med på bilden som går att koppla till sporten (exempelvis en boll). Det finns således en tydlig skillnad i hur tidningen har valt att fotografera Williams vilket kan förklaras med att svarta kvinnors kroppar enbart är av intresse när kroppen görs tillgänglig och framställs som sexuell (hooks 1992, s.65-66).

Den manliga blicken diskuteras ofta när en pratar om objektifiering, då den är ständigt närvarande i bilder på kvinnor. Kvinnor lär sig att förhålla sig till den manliga blicken och värdera sig själva utifrån den (Koivula 1999, s.13). Enligt Bignell närvarar även omslagsmodellens blick som tittar (tillbaka) på köparen och således möter den manliga blicken. Den här blicken bygger på heteronormen där den kvinnliga omslagsmodellen ska vara attraktiv för den manliga köparens skull men även på myten om att det är feminint att njuta av att bli iakttagen, av att se sig själv men framförallt av att ha den manliga blicken på sig (Bignell 2002, s.71). Williams blick är rakt in i kameran, medveten om sina åskådare. Idrottsorganisationer har länge strategiskt feminiserat idrottskvinnor för att öka populariteten av damidrott (Cahn 1993, s.355). Sjuttiosju procent av Sports Illustrated läsare är män, fotografen som tog bilden är man och journalisten som skrev artikeln är man, den manliga blicken i bilderna från Sports Illustrated-reportaget är högst närvarande. Fotografen säger i en film tagen bakom kulisserna om fotograferingen att han har strävat efter att skildra Williams personlighet och få en spännande blandning av femininitet och styrka. Paralleller går att dras till när svarta kvinnliga modeller på 1980-

talet sexualiserades för att passa in i stereotypen av den översexuella svarta kvinnan, då förklarades det med att det är hennes natur, i Williams fall förklaras det med hennes personlighet (hooks 1992, s.72-73).

Meningen i den här bilden på Williams är dock inte så ensidig som ovanstående tolkning ger sken av. Enligt Sport Illustrated var det Williams själv som bestämde hur omslagsbilden skulle se ut eftersom hon ville uttrycka hennes ideal för femininitet, styrka och kraft (Snow, 2015). Williams säger aldrig att hon vill frigöra sig från förtryck eller bilden av henne som manlig men hon påstås vilja uttrycka sin syn på femininitet och visa hur hon kan vara feminin. Hon försöker utmana de rådande skönhetsidealen och definiera ett annat ideal vilket bör uppmuntras eftersom det är ett sätt att förändra normen och stärka kvinnor som inte bekräftar den vita hegemoniska femininiteten (Krane 2001, s.123). Bilden kan således tolkas som stärkande och ett tecken på självbestämmande; att Williams är en drottning med makt som äger sin egen sexualitet samt sin egen kropp. Inte heller den bilden är helt oproblematiserad, precis som Tina Turner axlade den stereotypa rollen som sexuellt fri och vild, kan bilden på Williams tolkas på samma sätt. Hon äger sin sexualitet men den är våldsam, hon kan porträtteras som självständig svart kvinna men ses då som hotfull och farlig (hooks 1992, s.68-69). En annan tolkning är att Williams inte låter sig reduceras till sin sport, att hon är mer än ett tennisproffs och hon kan vara annat än den stereotypa svarta kvinnan som är maskulin och muskulös vilken journalister ofta framställer henne som. När en ska komma bort från en skadlig stereotyp är det lätt hänt att en hamnar i den motsatta stereotypen istället (Hall 2013b, s.261). Williams går från stereotypen av den svarta kvinnan som aggressiv och med grov fysisk till den kvinnan som använder sin sexualitet som maktmedel. Det kan anses vara frigörande men bilden bygger på en skadlig stereotyp som har funnits i århundraden. När svarta kvinnor har makt att välja själva hur de ska porträtteras måste de enligt hooks förstå hur representation fungerar och våga bryta stereotypen något hon nog inte skulle anse att Williams gör i denna bild (hooks 1992, s.76-77). För vissa individer behöver inte det spela någon roll, om en bortser från de skadliga stereotyperna kan bilden tolkas positiv och stärkande. Betydelser av bilder är inte endimensionella och tillåts vara motsägelsefulla. Däremot är det viktigt att ha i åtanke att när svarta kvinnor porträtteras

som översexuella eller vilda upprätthålls en uppfattning av att det är legitimt att utnyttja svarta kvinnor sexuellt, eller att det helt enkelt inte går att utnyttja dem eftersom de alltid är villiga. Den här bilden är skadlig och används för att behålla svartas lägre ställning i samhället (Collins 2009, s.79). En rasistisk och sexistisk diskurs som neutraliserar sådana representationer reproducerar ojämlikheter i samhället (van Dijk 2002, s.361-362). När Serena Williams som världens bästa kvinnliga tennisspelare porträtteras genom dessa stereotyper och rasistiska strukturer har det samma konsekvenser även om den parallellt kan ses som stärkande.

En exklusiv visning

Serena Williams är med i år 2016s upplaga av den kända Pirellikalendern, men redan på hösten 2015 publicerades några av bilderna i amerikanska Vogue som hade medverkat vid fotograferingen av kalendern i New York. Rubriken för artikeln som förhandsvisar några av bilderna lyder ”Pirelli’s 2016 års kalendertjejer är alla påklädda – alla utom Amy Schumer, det vill säga”⁶ (Yotka 2015, 30 november). Redan innan publikation hyllades 2016 upplaga av kalendern för att inte objektifiera kvinnorna i den på samma sätt som Pirellikalendern annars är känd för att göra. Syftet med årets kalender var ”att visa upp kvinnor från olika branscher och hylla dem för deras styrka, värde och prestationer – istället för deras nakna former”⁷ (ibid.). Fotografierna är tagna av Annie Leibovitz för Pirellikalendern som har publicerats sedan 1964 och är känd för sin exklusivitet då det enbart är utvalda personer och medlemmar som får ta del av den. På bilderna är det oftast kända och normativt vackra kvinnor, främst skådespelare och modeller. Genom tiderna har majoriteten av fotografierna varit vita män, Annie Leibovitz har dock fotograferat för kalendern två gånger, år 2000 och år 2016 (Pirelli, 2016). Leibovitz är en framgångsrik amerikansk fotograf som hyllas för hennes ofta kontroversiella porträtt av kända personer. Hennes bilder har tidigare väckt debatt,

---

⁶ Min översättning av ”Pirelli’s 2016 Calendar Girls Are All Wearing Clothes - All Except Amy Schumer, That Is”

⁷ Min översättning av ”to showcase women of all fields and celebrate them for their power, poise, and accomplishments—rather than their naked forms”

framförallt hennes porträttering av svarta personer. Hon fotograferade Whoopi Goldberg 1984 för Vanity Fair i ett badkar med mjölk, en ikonisk bild men som också illustrerar hur svarthet framhävs mot en vit bakgrund (se bild 11). 2008 fotograferade Leibovitz den amerikanska basketspelaren LeBron James för amerikanska Vogue (se bild 8). Han blev då den tredje mannen att figurera på omslaget till tidningen och den första svarta mannen. Bilden skapade stor debatt eftersom paralleller kunde dras till bilder av King Kong (se bild 9) (Eboda 2008, 24 mars). James håller nämligen den vita modellen Gisele Bündchen, i klädd grön klänning, runt midjan medan han i basketkläder står i en aggressiv position, ser ut att vråla och studsar en boll med andra handen. De här bilderna är i kommunikation med bilden av Williams och måste förstås i relation till varandra eftersom de påverkar hur vi förstår dem (Hall 2013b, s.222).

Serena Williams i Vogue 2015-11-30, fotografi: Leibovitz för Pirelli.

På bilden står Williams med ryggen mot kameran, hennes ansikte syns i profil, hon blundar, håret som är långt och rakt blåser bakåt, armarna är utsträckta med händerna mot

den vita väggen, benen brett isär, det främre lätt böjt. Hon har på sig ett par svarta trosor. Det är en svartvit och ganska mörk bild. Leibovitz har inspirerats av en bild hon tog på Williams för just amerikanska Vogue ett par månader tidigare där Williams står i samma position men iklädd en röd lång klänning (se bild 4) (Yotka 2015, 30 november).

Rubriken till artikeln blir här intressant eftersom Williams precis som Schumer enbart har på sig ett par trosor. Kanske anses Williams nakenhet vara mer naturlig, inte för att vi har sett henne skildrad så förut men för att svarta kvinnors nakna kroppar länge har varit något vita har studerat. Sedan 1700-talet i USA har svarta kvinnor förknippats med pervers sexualitet och tvingats vara en symbol för sexualitet. De har visats upp på fina baler och objektifierats och studerats av publiken (hooks 1992, s.62). I och med att det är fåtal utvalda personer som får ta del av Pirellikalendern kan den liknas vid en sådan fin exklusiv bal. Det blir således enkelt att dra paralleller mellan hur svarta kvinnor visades upp på 1700-talet med bilden på Serena Williams i kalendern. Williams visar upp sin rygg, ben, och armar, den mörka tonen och kontrasten i bilden definierar hennes muskler. Iklädd enbart ett par trosor är benen i en position där hennes rumpa framhävs. Det är inte första gången Williams rumpa står i fokus, sportjournalister och satiriker har visat sin fascination och fixering av Williams kropp länge genom kommentarer som ”Serena Williams har den här väldigt stora rumpan⁸” och ”hennes rumpa trängde sig fram till en [...] vinst”⁹ (Johnson & McKay 2008, s.498). Fascinationen för stora svarta rumpor har funnits sedan 1700-talet och är fortfarande vanligt i populärkultur även om den negativa bilden har utmanats, den sågs tidigare som ett tecken på underlägsenhet men har med tiden förändrat innebörd till ett tecken på förhöjd sexualitet (hooks 1992, s.62-63).

Leibovitz bild av Williams upplevs inte sexualiserande, åtminstone inte på det traditionella sättet men den utstrålar en fascination för Williams kropp. Hon har skildrats på liknande sätt tidigare vilket även tyder på ett mönster i hur svarta kroppar visas upp för

---

⁹ Min översättning av ”Serena Williams has this great big arse” och ”her butt muscled its way to a [...] victory”

beskådning (se bild 2). Trots att syftet med årets kalender var att inte hylla kvinnor på grund av deras nakna form är det precis det bilden av Williams gör. Till Vogue sa Leibovitz om bilden ”Serenas bild är verkligen en kroppsstudie. Hon har en otrolig kropp¹⁰”. Vilket tyder på en objektifiering av Williams och reducering av hennes värde till utseendet av hennes kropp. Det är som att Leibovitz inte kunde låta bli att visa upp Williams kropp trots att syftet bakom årets kalender var att inte reducera kvinnorna till deras utseenden. Bilden av Williams skiljer sig från bilderna på de andra fem kvinnorna som publicerades i förhandsvisningen. De är alla fotograferade rakt framifrån och ser in i kameran, som rubriken avslöjade är de flesta påklädda med undantag av komikern Amy Schumer. Hon är likt Williams enbart iklädd trosor, men sitter avslappnat på en pall med en pappersmugg i handen, hennes blick är rakt in i kameran (se bild 10). Schumer objektifieras inte genom den här bilden, hennes kropp är inte naken för att vi ska studera den eller njuta av att titta på den. Den tolkningen kan bero på att hon inte är normativt smal och vacker samt att hon är just komiker vilket gör att bilden kan uppfattas komisk. Som Hall har konstaterat är stereotypisering en central metod vid representationer av människor som står utanför normen för att framhäva vad som skiljer ”oss från dem” (Hall 2013b, s.247-248). Williams olikheter framhävs inte nödvändigtvis genom eventuella olikheter hos Williams själv utan genom sättet hon fotograferas, hon andrafieras genom bilden. Och precis som genom stereotypisering förenklas och överdrivs Williams drag och hon uppfattas avvikande i och med hur annorlunda hon representeras i jämförelse med de andra kvinnorna i artikeln. Hon uppfattas inte ha fotograferats på samma premisser som de andra kvinnorna, det är som att syftet med att inte objektifiera kvinnor i årets kalender inte gällde Williams.

Det är inte ofta vi ser idrottskvinnor posera på det här sättet som Williams gör, visa upp sina muskler och kropp från bästa vinkeln. Bilden kan vara en reaktion på en diskurs där svarta kvinnor framställs som maskulina med oåtråvärda kroppar som speglades bland annat i artikeln i The New York Times där hennes kropp målades upp som något ingen vill ha. Det blir då ett sätt att visa att hon är stolt över hennes kropp som är stark och

---

¹⁰ Min översättning av ”Serena’s image is really a body study. She has an incredible body”

kraftfull. Ett sätt att vända det negativa till något positivt (Hall 2013b, s. 262). Det är trots allt delvis på grund av hennes fysik som hon är bäst i världen på tennis.

Hår

I båda bilderna av Williams ovan, samt i ett flertal andra bilder i liknande tidningar, har Williams plattat hår eller inflätad hårförlängning det vill säga inte hennes naturliga lockiga "fro" (se bild 1, 2, 3 & 4). Hår är en central del av hur svarta porträtteras och hur de tillåts se ut. Det är stor politik kring svartas hår, där det inte bara är förtryckande normer utan även faktiska lagar och regler som limiterar svartas möjligheter att ha sitt naturliga hår (Collins 2009, s.100). Det blir komplext att säga att bilderna därför är uttryck för förtryck eftersom Williams själv kan ha bestämt hur hennes frisyr ska se ut inför fotograferingen. Autonomi kan dock alltid ifrågasättas eftersom våra val oftast grundar sig i gamla strukturer, i det här fallet en rasistisk struktur där vita drag premieras (Collins 2009, s.98) och det finns ett mönster av att när Williams medverkar i en modekontext är hennes hår rakt. Svarta modeller i bilder har "ljusnats upp" länge, bokstavligt genom att retuschera hudfärgen eller genom håret, att det plattas eller färgas ljusare (hooks 1992, s.71). Det har även använts av svarta kvinnor som strategi för att undvika diskriminering i vardagen, och görs fortfarande (Collins 2009, s.100). Vad vi ser i media påverkar alltså normer i övriga samhället och vad olika människor har för handlingsutrymme (Collins 2009, s.93-94). Det kan därför upplevas befriande och stärkande att Williams spelar i flätor eller i sitt naturliga hår (eller något som ser ut att vara det), samt har det på omslaget av amerikanska Vogue tidigare 2015 och flertal reklamer hon medverkade i under året (se bild 5, 6 & 7). Det kan ses som ett sätt att motsätta sig de vita hegemoniska skönhetsidealen och skapa nya.

Slutsatser

Serena Williams är ständigt aktuell i media av olika anledningar, det kan vara för att hon har vunnit en match, medverkat i en reklam eller vunnit en utmärkelse. Oavsett vad Williams har gjort fokuserar media allt som oftast på ett par saker: hennes attityd, hennes ålder, hennes bakgrund men framförallt på hennes kropp. Det här skapar en diskurs kring

hur vi uppfattar Williams men också hur vi uppfattar svarta kvinnor. Bilder existerar nämligen inte i ett vakuum utan måste ses i relation till andra bilder för att förstå den större innebörden (Hall 2013b, s.222). Porträtteringen av Williams går således att relatera till Collins kontrollerande bilder som matriarken, eller mer specifikt black lady, som har glömt hur en är feminin och anses vara ett hot på grund av sin framgång. Även hooks teorier om hur svarta kvinnor ständigt förtrycks genom en stereotypisering av deras sexualitet går delvis att läsa in i bilder av Williams. Vidare kan en kamp ses mellan representationerna där det aldrig blir en ”neutral” bild (vilket kanske inte existerar), genom försök att komma bort från en stereotyp hamnar Williams i den motsatta stereotypen. Samtidigt skapar Williams en ny bild av vad som kan vara feminint, vackert eller mäktigt. Genom att visa upp hennes starka kropp kan hon inspirera många andra kvinnor samt visa att muskler inte är något fult eller maskulint. Hon bryter mot normen bara genom att existera i den vita hegemonin tennis är.

Bortsett från de skildringar jag analyserat finns det även en uppsjö av positiva porträtteringar av Williams. Det går inte att frångå att hon är världens bästa kvinnliga tennisspelare. Hennes prestationer är helt enkelt för enastående för att enbart framställa henne negativt i media. En stor andel av den positiva uppmärksamheten hon får är dock en reaktion på den sexistiska och rasistiska diskursen hon utsätts för. Det kan vara att andra spelare uttalar sig om att hon får motstå mer kritik än vad de någonsin behövt, att hon borde hyllas mer eller problematisering av kommentarer om hennes kropp. De bilder och artiklar som lyfts i denna uppsats har mottagit stor kritik och öppnat för diskussion kring porträtteringen av Williams, vilket jag anser är positivt eftersom det kan tyda på förändring. Porträtteringen av Williams känns dock igen från historien av porträtteringen av svarta kvinnor och förändringen sker långsamt.

Vår uppfattning av bilder beror dels på vad vi använder för ramverk, genom vilken teori men också på grund av den historiska och kulturella kontexten. Hur vi representerar världen är kulturellt och historiskt betingat, genom teorier av Collins och hooks har jag visat hur det här kan förstås i representationen av Serena Williams (Jørgensen & Phillips 2002, s.5). Utrymmet vi får i media är olika stort och sker på olika villkor; vilka som

representeras, och hur, beror på en lång historia av rasism, sexism, homofobi, transfobi och funkofobi som bygger på föreställningar och fördomar om personer som står utanför normen. Sättet människor porträtteras grundas ofta i stereotyper och personer blir tillskrivna roller som är kontrollerande och svåra att röra sig utanför. Objektivisering av den andra är ett sätt att avhumanisera, manipulera och kontrollera personer (Collins 2009, s.78). Sedan kolonialismen har svarta personer fråntagits deras rätt att vara subjekt och porträtterats som djuriska, mindre mänskliga (hooks 1992). Normpersoner å andra sidan blir ofta porträtterade mer flerdimensionell vilket gör att de ses som individer och har således även ett större handlingsutrymme. Detta för med sig konsekvenser för hur människor uppfattar andra samt sig själva. I ett annat arbete skulle det vara intressant att undersöka hur dessa konsekvenser ser ut och vad det är som händer när vi ständigt utsätts för rasistiska och sexistiska representationer som neutraliseras i medias diskurs.

Referenslista

- Bignell, Jonathan (2002). *Media semiotics: an introduction*. 2. ed. Manchester: Manchester University Press.
- Cahn, Susan K. (1993). "From the "Muscle Moll" to the "Butch" Ballplayer: Mannishness, Lesbianism, and Homophobia in U.S. Women's Sport." *Feminist Studies*, vol. 19, nr. 2, sid. 343-367.
<http://www.jstor.org/stable/3178373>
- Cepeda, Raquel (2007). "Courting destiny" i Cahn, Susan K. & O'Reilly, Jean. *Women and Sports in the United States: A Documentary Reader* [Elektronisk resurs]. Northeastern University Press.
- Collins, Patricia Hill (2009). *Black Feminist Thought: Knowledge, consciousness, and the politics of empowerment*. 2. ed. New York N.Y.: Routledge.
- Eboda, Michael (2008, 24 mars). "Spot the difference: what is this US Vogue cover trying to say?" *The Guardian*. Hämtad 2016-05-19
<http://www.theguardian.com/media/2008/mar/24/pressandpublishing.fashion>
- Festle, Mary Jo (2007). "'Jackie Robinson without the Charm' The Challenges of Being Althea Gibson" i Wiggins, David Kenneth & Project Muse. *Out of the Shadows: A Biographical History of African American Athletes* [Elektronisk resurs]. University of Arkansas Press
- Hall, Stuart (2013a). "Introduction". i Hall, Stuart, Evans, Jessica & Nixon, Sean (red.). *Representation*. 2. ed. London: SAGE.
- Hall, Stuart (2013b). "The Spectacle of the 'Other'" i Hall, Stuart, Evans, Jessica & Nixon, Sean (red.). *Representation*. 2. ed. London: SAGE.
- Hall, Stuart (2013c). "The Work of Representation" i Hall, Stuart, Evans, Jessica & Nixon, Sean (red.). *Representation*. 2. ed. London: SAGE.
- hooks, bell (1992). *Black looks: race and representation*. Boston, Mass.: South End Press.
- Hughson, John (2009). *The Making of Sporting Cultures*. London: Routledge.
- Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise (2002). *Discourse Analysis as Theory and Method* [Elektronisk resurs]. Sage Publications
- Koivula, Nathalie (1999). *Gender in sport*. Diss (sammanfattning) Stockholm: Univ.

Krane, Vikki. (2001). "We Can Be Athletic and Feminine, But Do We Want To? Challenging Hegemonic Femininity in Women's Sport." *Quest*. vol. 53, nr. 1, sid. 115-133.

Krane et al (2007). "Living The Paradox – Female Athletes Negotiate Femininity and Muscularity" i Cahn, Susan K. & O'Reilly, Jean. *Women and Sports in the United States: A Documentary Reader* [Elektronisk resurs]. Northeastern University Press.

Johnson, Helen & McKay, James (2008). "Pornographic eroticism and sexual grotesquerie in representations of African American sportswomen" *Social Identities*, vol. 14, nr. 4, sid. 491-504.

Pease, Bob (2012). "Interrogating Privileged Subjectivities - Reflection on Writing Personal Accounts of Privilege" i Livholts, Mona (red.). *Emergent Writing Methodologies in Feminist Studies*. [Elektronisk resurs]. New York: Routledge.

Pirelli (2016). Pirelli Calendar Time Machine. Pirelli.
<http://pirellicalendar.pirelli.com/en/time-machine/>

Plunkett, Jack W. (2007). *Plunkett's Sports Industry Almanac 2007*. Plunkett Research, Ltd.

Prior, Lindsay (red.) (2011). *Using documents and records in social research*. [Elektronisk resurs]. London: Sage.

Rankine, Claudia (2015). *Citizen: an American lyric*. London: Penguin

Rodger & Rodger (2006). "Ghetto Cinderellas." i Wiggins, David Kenneth & Project Muse. *Out of the Shadows: A Biographical History of African American Athletes* [Elektronisk resurs]. University of Arkansas Press

Van Dijk, Teun A. (2001). "Critical Discourse Analysis" i Schrifin, Deborah, Tannen, Deborah & Hamilton, Heidi Ehernberger (red.). *The handbook of discourse analysis*. Oxford: Blackwell.

Ware, Susan (2011). *Game, Set, Match - Billie Jean King and the revolution in women's sports*. The University of North Carolina Press.

Wimbledon. (2015). "History". *Wimbledon*. Hämtad 2016-05-10, från http://www.wimbledon.com/en_GB/atoz/history.html

WTA (2016a) About the WTA. *Women Tennis Association*.
<http://www.wtatennis.com/scontent/article/2951989/title/about-the-wta>

WTA (2016b) Serena Williams. *Women Tennis Association*.
<http://www.wtatennis.com/players/player/9044/title/serena-williams>

Empiri

Caple, Jim (2016, 6 jun). "After This French Open Title, Anything Is Possible For Serena Williams". *ESPNW*. Hämtad 2016-04-04.

<http://espn.go.com/espnw/news-commentary/article/13023863/after-french-open-title-anything-possible-serena-williams>

Chase, Chris (2015, 20 januari). "See Serena Williams' provocative backless Australian Open dress". *For The Win*. Hämtad 2016-05-08.

<http://ftw.usatoday.com/2015/01/serena-williams-dress-outfit-australian-open-result-schedule>

Chase, Chris (2015, 3 juli). "Angry Serena Williams taunts Wimbledon crowd: 'Don't try me'". *For The Win*. Hämtad 2016-05-08.

<http://ftw.usatoday.com/2015/07/serena-williams-hushes-wimbledon-crowd-before-escaping-huge-upset>

Chase, Chris (2015, 16 september). "Serena Williams keeps insisting she didn't lose at the U.S. Open". *For The Win*. Hämtad 2016-05-08.

<http://ftw.usatoday.com/2015/09/serena-williams-us-open-loss-was-a-win-roberta-vinci-poor-sport-quotes-sore-loser>

Clarey, Christopher (2015, jan 31). "Serena Williams Wins Australian Open With Coughs, Guts, and Aces". *The New York Times*. Hämtad 2015-04-04.

<http://www.nytimes.com/2015/02/01/sports/tennis/serena-williams-beats-maria-sharapova-in-australian-open-final.html>

ESPN (2015, 4 februari). "Serena Williams wins Australian Open". *ESPN*. Hämtad 2016-04-04.

Fernandez, Erick (2015, 14 juli). "The real cost of body shaming Serena Williams on social media". *The Daily Dot*. Hämtad 2016-04-04

<http://www.dailydot.com/opinion/serena-williams-racism-sexism-tennis>

ESPN (2015, 6 juni). "Serena Williams wins French Open for 20th Grand Slam title". *ESPN*. Hämtad 2016-04-04.

http://espn.go.com/tennis/french15/story/_/id/13023322/serena-williams-wins-2015-french-open-20th-grand-slam-title

Fordyce, Tom (2015, 11 juli). "Wimbledon 2015: Serena Williams should be cherished like Federer." *BBC*. Hämtad 2016-05-09.

<http://www.bbc.com/sport/tennis/33484728>

Garber, Greg (2015, 6 juni). "Serena Williams continues to defy gravity". *ESPN*. Hämtad 2015-04-04.

http://espn.go.com/tennis/french15/story/_/id/13022924/french-open-serena-williams-stunning-arc-de-triomphe

The Guardian (2016, 20 mars). "Indian Wells CEO: 'lady' players should 'thank God' for Federer and Nadal". *The Guardian*. Hämtad 2016-05-19
<https://www.theguardian.com/sport/2016/mar/20/raymond-moore-indian-wells-wta-sexist-remarks>

The Guardian (2016, 21 mars) "Novak Djokovic: men's tennis should fight for more prize money than women". *The Guardian*. Hämtad 2016-05-19.
<https://www.theguardian.com/sport/2016/mar/21/novak-djokovic-indian-wells-equal-prize-money-tennis>

Howley, Kerry (2015, 9 augusti). "The Unretiring Serena Williams. She's eyeing a fashionable post-court life, but first she's got tennis history to make". *New York Magazine*. Hämtad 2016-04-04.
<http://nymag.com/thecut/2015/08/serena-williams-still-has-tennis-history-to-make.html>

Johnson, Rebecca (2015, 21 mars). "Why Serena Williams Is Best Friend with Her Fiercest Competitor". *Vogue*. Hämtad 2016-04-14.
<http://www.vogue.com/12135713/serena-williams-april-cover-caroline-wozniacki/>

Nytimes. (2015, 10 juli). Serena Williams has a muscular frame. Her rivals choose not to emulate her physique <http://nyti.ms/1ULxTAZ> [Twitter post]. Hämtad 2016-05-15
https://twitter.com/nytimes/status/619643546472194048/photo/1?ref_src=twsrc%5Etfw

Price, S.L. (2015, 14 december). "Serena is Sports Illustrated's 2015 Sportsperson of the Year". *Sports Illustrated*. (fotografier av Yu Tsai). Hämtad 2016-04-14.
<http://www.si.com/sportsperson/2015/12/14/serena-williams-si-sportsperson-year>

Rothenberg, Ben (2015, 10 juli). "Tennis's Top Women Balance Body Image With Ambition." *The New York Times*. Hämtad 2016-04-14.
<http://www.nytimes.com/2015/07/11/sports/tennis/tennis-top-women-balance-body-image-with-quest-for-success.html>

Schilken, Chuck (2015, 14 december). "Are fans right to be upset that Serena Williams beat American Pharoah for SI Sportsperson of the Year?". *Los Angeles Times*. Hämtad 2016-05-08.
<http://www.latimes.com/sports/sportsnow/la-sp-sn-serena-williams-american-pharoah-sports-illustrated-20151214-htmstory.html>

SNOW (2015, 15 december). The cover was Serena's idea, to express her own ideal of femininity, strength and power [Twitter post]. Hämtad 2016-05-16.
https://twitter.com/Snow/status/676703283965227008?ref_src=twsrc%5Etfw

Sports Illustrated. (2015). "Every sportsperson of the year". *Sports Illustrated*. Hämtad 2016-04-14.

<http://www.si.com/more-sports/photos/2012/12/03/sportsman-of-the-year-covers/>

Yotka, Steff (2015, 30 november). "Pirelli's 2016 Calendar Girls Are All Wearing Clothes – All Except Amy Schumer, That Is." *Vogue*. Hämtad 2016-03-23

<http://www.vogue.com/13374057/2016-pirelli-calendar-annie-leibovitz/>

Bilder

Bild 1: Serena Williams i Sports Illustrated, fotografi: Yu Tsai. 2015-12-14.

Bild 2: Serena Williams i New York Magazine, fotografi: Norman Jean Roy. 2015-08-09.

Bild 3: Serena Williams i New York Magazine, fotografi: Norman Jean Roy. 2015-08-09.

Bild 4: Serena Williams i Vogue, fotografi: Annie Leibovitz. 2015-03-21.

Bild 5: Serena Williams på omslaget av Vogue, fotografi: Annie Leibovitz. 2015-03-21.

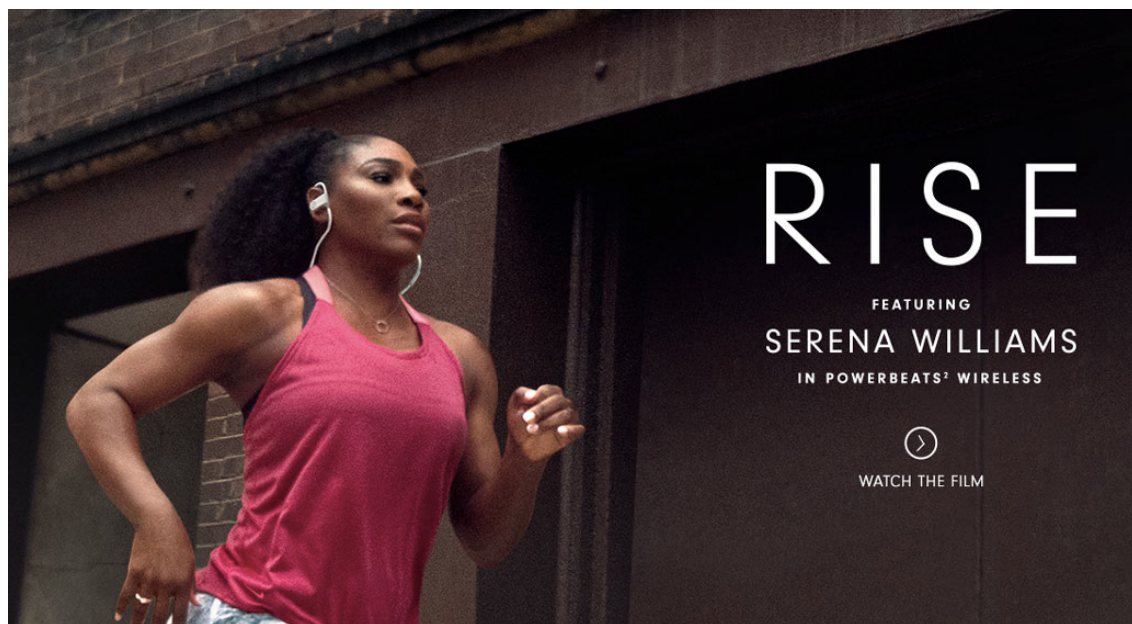

Bild 6: Serena Williams i reklam för Beats by Dre.

Bild 7: Serena Williams i Australiska öppna. fotografi: Michael Dodge, Getty. 2015-01-20.

Bild 8: LeBron James och Gisele Bündchen på omslaget av Vogue 2008 fotografi: Annie Leibovitz.

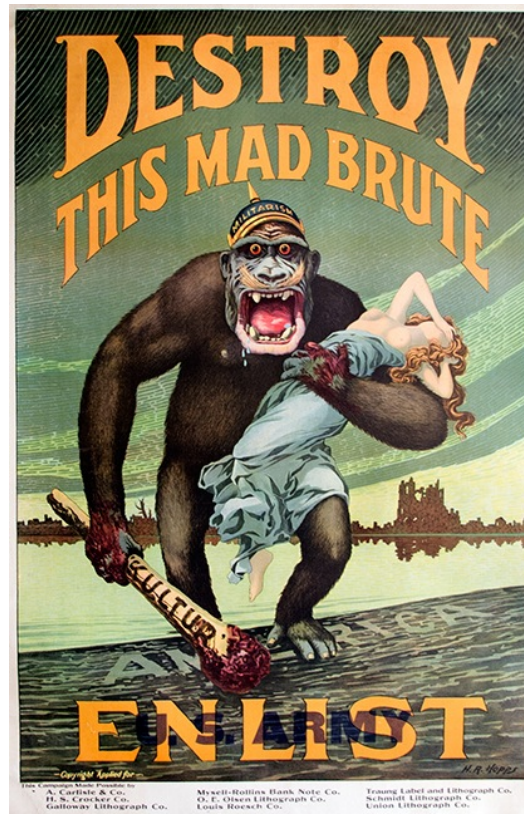
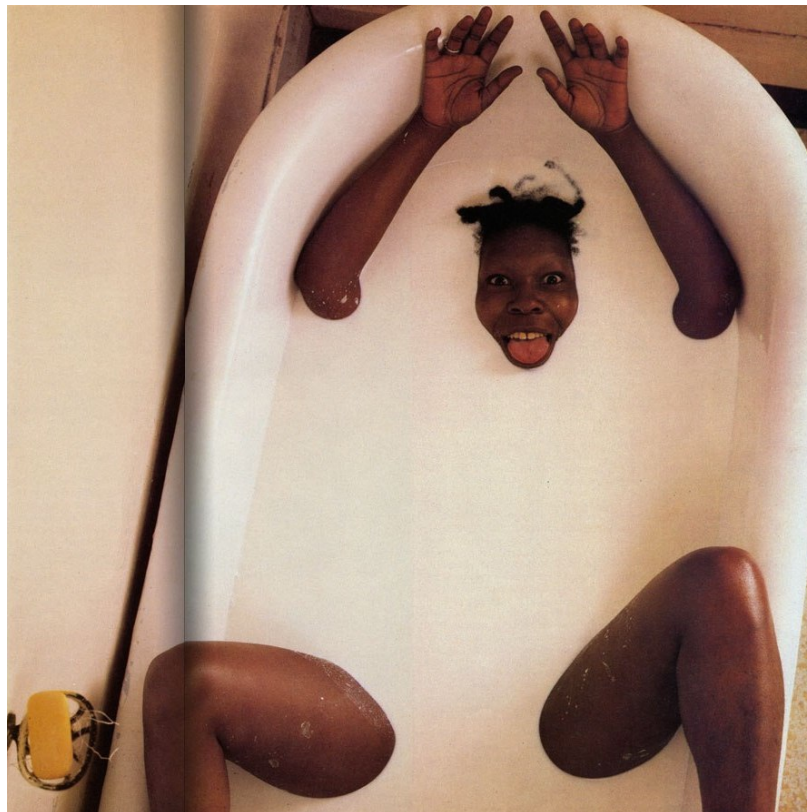

Bild 9: King Kong, "Destroy this mad brute" målad av Harry R. Hopps ca 1917.

Bild 10: Amy Schumer i Vogue, fotografi: Annie Leibovitz för Pirelli. 2015-11-30.

Bild 11: Whoopi Goldberg i Vanity Fair, fotografi: Annie Leibovitz. 1984.